FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	**Universitatea „Babeş-Bolyai”**
1.2 Facultatea	**Facultatea de Teologie Greco-Catolică**
1.3 Departamentul	**Departamentul Blaj**
1.4 Domeniul de studii	**Teologie**
1.5 Ciclul de studii	**Licenţă**
1.6 Programul de studiu / Calificarea	**Teologie Greco-Catolică Pastorală**

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**KT0014 Sfânta Scriptură: Pentateuhul**						
2.2 Titularul activităţilor de curs	**Lect. Univ. Pr. Dr. Paţulea Călin-Daniel**						
2.3 Titularul activităţilor de seminar	**Lect. Univ. Pr. Dr. Paţulea Călin-Daniel**						
2.4 Anul de studiu	**I**	2.5 Semestrul	**II**	2.6. Tipul de evaluare	**E**	2.7 Regimul disciplinei	**DS**

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	**4**	Din care: 3.2 curs	**2**	3.3 seminar/laborator	**2**
3.4 Total ore din planul de învăţământ	**56**	Din care: 3.5 curs	**28**	3.6 seminar/laborator	**28**
Distribuţia fondului de timp:					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					**20**
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					**20**
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					**40**
Tutoriat					**10**
Examinări					**4**
Alte activităţi:					

3.7 Total ore studiu individual	**94**
3.8 Total ore pe semestru	**150**
3.9 Numărul de credite	**6**

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	•
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	• Recunoaşterea Cărţilor din colecţia Pentateuhul a Vechiului Testament; • Analiza singulară a scrierilor şi indicarea ataşamentului cultural din istoria umanităţii şi a lui Israel; • Indicarea conţinutului tematic, contextul literar şi istoric al fiecărei scrieri; • Sistematizarea mesajului teologic; • Orientarea în literatura de specialitate pentru ulterioare aprofundări ale unor chestiuni de exegeză sau de teologie biblică asupra acestor scrieri.
Competenţe transversale	• Corelarea cunoştinţelor biblice asimilate pe parcursul studierii Pentateuhului cu cele dobândite la alte discipline de învăţământ; • Înţelegerea tematicii valorificarea cunoştinţelor ştiinţifice şi filozofice în lumina învăţăturilor biblice;

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Caracterizarea diferitelor etape ale desfăşurării planului de mântuire a lui Dumnezeu cu omenirea; • Explicarea semnificaţiei teologice a evenimentelor biblice în momentele importante ale istoriei umanităţii şi a lui Israel;
7.2 Obiectivele specifice	• Familiarizarea cu textul sacru, cu conţinutul şi mesajul cărţilor canonice în studiu; • Metoda de lucru, în special analiza literară, comentariul exegetic şi lectura actualizată a textelor sacre în studiu;

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
Pentateuhul sau primele cinci cărți ale Vechiului Testament, un ansamblu organic, bine fixat și păstrat în mod identic în tradițiile evreiască și creștină;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S1
Critica literară: tradiţiile redacţionale: jahvistă, elohistă, deuteronomistă şi sacerdotală;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S2
Cartea Facerii, începutul întregii Sfinte Scripturi: conţinut, gen literar particular, narațiune și teologie în *Facerea*; Valoarea istorică, religioasă şi teologică;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S3
Poemul creaţiei Fac 1, 1-2, 4: analiza literară, comentariul exegetic şi mesajul teologic; Despre Dumnezeu creatorul; Omul, mister al armoniei şi al dezbinării Fac cc. 2-3; păcatul originar; Valoarea familiei şi a căsătoriei;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S4
Analiza literară, comentariul exegetic şi mesaj teologic: Cain şi Abel (Fac 4, 1-16); Urmaşii lui Cain (Fac 4, 17-24); Patriarhi de dinainte şi de după potop (Fac 5, 1-32; 11, 10-32); Potopul (Fac cc. 6-9); Turnul Babel (Fac 11, 1-9); Creaţia cea veche şi cea nouă;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S5

Analiza literară, comentariul exegetic şi mesaj teologic: Alianţa lui Dumnezeu cu Avram: Fac 15, 1-12.17-18; 17, 1-22; Iosif şi fraţii săi, Fac 37, 3-4.12-13.17-28; Familia lui Iacob în Egipt, Fac 46, 1-7.28-30; Iosif şi fraţii săi: Fac 49, 29-30; 50, 15-24;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S6
Cartea Ieşirea: numele, conţinutul, compunere, valoarea istorică şi religioasă;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S7
Analiza literară, comentariul exegetic şi mesajul teologic: Asuprirea în Egipt, Ieş 1, 8-14.22; Trecerea Mării Roşii, Ieş 14, 5-15, 1; Ieşirea din Egipt, Ieş 12, 37-42; Decalogul, Ieş 20, 1-21; Alianţa, Ieş 24, 3-8; Sanctuarul şi preoţia, Ieş 40, 14-19.32-36;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S8
Cartea *Leviticul*: nume, conţinut, structură, formarea, evaluarea religioasă, cultul, sacrificiile; Codicele purificării, ritul ispăşirii şi legea sfinţeniei;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S9
Ritualurile sacrificiilor şi felul acestora, Lv 1, 1-7, 38; Consacrarea sacerdotală, Lv 8, 1-10, 20; Legea iubirii, Lv 19, 1-2.11-18; Sfinţenia preoţiei, Lv 21, 1-24; Sărbătorile, Lv 23, 1.4-11.15-16.27.34-37; Anul jubiliar, Lv 25, 1.8-17;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S10
Cartea *Numerii*: nume, conţinut, structură, locul în colecţia Pentateuhului, valoarea istorică şi religioasă; Leviţii şi preoţii, Nm 3, 5-10a; Binecuvântarea sacerdotală, Nm 6, 22-27; Moise şi fraţii săi, Nm 12, 1-16; Apa izvorâtă din stâncă, Nm 20, 1-13; Balaam, ghicitor şi profet, Nm 24, 2-7.15-17; Pregătirea în vederea cuceririi şi împărţirii ţării făgăduinţei, Nm 26, 1-36, 13;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S11
Cartea *Deuteronomul*: nume, conţinut, structură, locul în colecţia Pentateuhului, stilul şi formarea; Conceptul de *popor* în teologia Deuteronomului;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S12
Degalogul, Dt 5, 6-21; Poporul ales, Dt 7, 6-11; Ţara făgăduinţei, Dt 8, 2-3.14-18; Exigenţele alianţei, Dt 10, 12-22; Profetul, Dt 18, 15-20; Conceptul sărăciei, Dt 24, 17-22; Crezul istoric, Dt 26, 4-10;	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S13
Formula alianţei, Dt 26, 16-19; Al treilea discurs al lui Moise, Dt 29, 1-30, 20; Pregătirea lui Moise şi binecuvântările împărţite de acesta în pragul morţii, Dt 32, 48-33, 29; Moartea lui Moise, Dt 34, 1-12.	Explicaţia, dialogul, problematizarea	S14

Bibliografie:

Biblia, Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi a Noului Testament, Il Cerchio, Gallese, 1990.
Vechiul Testament. I. Pentateuhul, Sapientia, Iași, 2011.
Septuaginta. Geneza, Exodul, Leviticul, Numerii, Deuteronomul, Polirom, Bucureşti, 2004.
Biblia, Departamentul de Cercetare Biblică, Iași, 2016.

AA. DD., *Concordance de la Bible – Nouveau Testament*, Cerf – Desclée de Brouwer, Paris 1970.
----------, *Exégèse et herméneutique*, Du Seuil, Paris 1971.
----------, *I Libri di Dio. Introduzione generale alla Sacra Scrittura*, Marietti, Torino 1975.
----------, *Il Messaggio della Salvezza. Introduzione ala Storia della Salvezza,* CCSB 2, Elle Di Ci, Leumann (Torino) 1988[5].
----------, *Il Messaggio della Salvezza. Introduzione generale,* CCSB 1, Elle Di Ci, Leumann(Torino) 1990[4].
----------, *Le canon des Écritures. Études historiques, exégétiques et systématiques*, LD 140, Du Cerf, Paris 1990.
Botiza, I. V., *Introducere în studiul Sfinteri Scripturi,* Gutenberg, Târgu-Lăpuş, 2005, pp. 15-117.
Brown Raymond E., Fitzmyer Joseph A., Murphy Roland E., *Introducere si comentariu la Sfânta Scriptura: Pentateuhul*, II, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2007.
Campenhausen, H. F., *La formation de la Bible chrétienne*, Delachaux & Niestlé, Neuchâtel 1971.
Charpentier, É., *Pour une première lecture de la Bible*, CE 10, Du Cerf, Paris 1974.
Clifford, R.J., *Genesi*, în *Nuovo Grande Commento Biblico,* Queriniana, Brescia, 2002[2].
Daniélou, J., *La început. Geneză 1-11,* Sapientia, Iași, 2006.
Galizzi, M., *La Bibbia parola dell'uomo, parola di Dio*, MN 8, Elle Di Ci, Leumann (Torino) 1987.

Grant, R.-M., *L'interprétation de la Bible des origines chrétiennes à nos jours,* Du Seuil, Paris 1969.
Harari, Y. N., *Sapiens. Scurtă istorie a omenirii,* Polirom, Iași, 2017.
Lambiasi, F., *La Bibbia. Introduzione generale,* TSR 1, Piemme, Casale Monferrato 1991.
Mannucci, V., *Bibbia come Parola di Dio,* Queriniana, Brescia, 1989[10].
Paţulea, C.-D., *Ieşirea, o aventură măreaţă,* Argonaut/Eikon, Cluj-Napoca/București, 2020.
Paţulea, C.-D., *Pentateuhul (note de curs),* Blaj, 2021.
Pirot, L., *Lévitique, Nombres, Deutéronome,* Letouyez et Ané, Paris, 1940.
Pirot, L., Clamer, A., *Genèse,* I, Letouzey et Ané, Paris, 1953.

----------, *Exode,* Letouzey et Ané, Paris, 1956.
Rendtorff, R., *Introduzione all'Antico Testamento,* Claudiana, Torino, 1994[2].
Sescu, P., *Introducere în Sfânta Scriptură*, SB 1, Sapientia, Iași 2001.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
Schema Pentateuhului ca şi rezultat al *crezului istoric* al confederaţiei lui Israel (cf. Dt 5, 20-24; 26, 5-9; Ios 24);	Analiza, dezbaterea, observaţia	S1
Formarea Pentateuhului: istoria sacră şi legea de mântuire ca şi elemente în vederea definirii Pentateuhului;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S2
Figurile Patriarhilor;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S3
Angajamentele şi obligaţiile omului; Omul, ambasador plenipotenţiar;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S4
Obligaţiile statutului de frate; Valoarea istorică a vieţii;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S5
Viziunea lui Iacob, Fac 28, 10-22; Lupta lui Iacob cu Dumnezeu: Fac 32, 22-32 ; Iosif în Egipt: Fac 41, 55-57; 42, 5-7.17-24;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S6
Cartea Ieşirea: Scenariul geografic şi istoric;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S7
Vocaţia şi misiunea lui Moise, Ieş 3, 1-6.13-20; Sărbătoarea Paştilor, Ieş 11, 10-12, 27;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S8
Cartea Leviticul: Preoţia, minister al mijlocirii;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S9
Legea curăţiei, Lv 11, 1-15, 33; Ziua ispăşirii, Lv 16, 1-34;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S10
Poporul în deşert, Nm 11, 4-15; Şarpele de bronz, Nm 21, 4-9;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S11
Deuteronomul: teologia cărţii;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S12
Ascultă Israele, Dt 6, 1-13;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S13
Alegerea şi misiunea lui Iosua, Dt 31, 1-8; Cântarea lui Moise, Dt 31, 30-32, 44;	Analiza, dezbaterea, observaţia	S14

Biblia, Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi a Noului Testament, Il Cerchio, Gallese, 1990.
Vechiul Testament. I. Pentateuhul, Sapientia, Iași, 2011.
Septuaginta. Geneza, Exodul, Leviticul, Numerii, Deuteronomul, Polirom, Bucureşti, 2004.
Biblia, Departamentul de Cercetare Biblică, Iași, 2016.

AA. DD., *Concordance de la Bible – Nouveau Testament*, Cerf – Desclée de Brouwer, Paris 1970.
----------, *Exégèse et herméneutique*, Du Seuil, Paris 1971.
----------, *I Libri di Dio. Introduzione generale alla Sacra Scrittura*, Marietti, Torino 1975.
----------, *Il Messaggio della Salvezza. Introduzione ala Storia della Salvezza,* CCSB 2, Elle Di Ci, Leumann (Torino) 1988[5].
----------, *Il Messaggio della Salvezza. Introduzione generale,* CCSB 1, Elle Di Ci, Leumann(Torino) 1990[4].
----------, *Le canon des Écritures. Études historiques, exégétiques et systématiques*, LD 140, Du Cerf, Paris 1990.
Botiza, I. V., *Introducere în studiul Sfinteri Scripturi,* Gutenberg, Târgu-Lăpuş, 2005, pp. 15-117.
Brown Raymond E., Fitzmyer Joseph A., Murphy Roland E., *Introducere si comentariu la Sfânta Scriptura: Pentateuhul*, II, Galaxia Gutenberg, Târgu-Lăpuș, 2007.
Campenhausen, H. F., *La formation de la Bible chrétienne*, Delachaux & Niestlé, Neuchâtel 1971.
Charpentier, É., *Pour une première lecture de la Bible*, CE 10, Du Cerf, Paris 1974.

Clifford, R.J., *Genesi*, în *Nuovo Grande Commento Biblico,* Queriniana, Brescia, 2002[2].
Daniélou, J., *La început. Geneză 1-11,* Sapientia, Iași, 2006.
Galizzi, M., *La Bibbia parola dell'uomo, parola di Dio*, MN 8, Elle Di Ci, Leumann (Torino) 1987.
Grant, R.-M., *L'interprétation de la Bible des origines chrétiennes à nos jours,* Du Seuil, Paris 1969.
Harari, Y. N., *Sapiens. Scurtă istorie a omenirii,* Polirom, Iași, 2017.
Lambiasi, F., *La Bibbia. Introduzione generale,* TSR 1, Piemme, Casale Monferrato 1991.
Mannucci, V., *Bibbia come Parola di Dio,* Queriniana, Brescia, 1989[10].
Pațulea, C.-D., *Ieșirea, o aventură măreață,* Argonaut/Eikon, Cluj-Napoca/București, 2020.
Pațulea, C.-D., *Pentateuhul (note de curs),* Blaj, 2021.
Pirot, L., *Lévitique, Nombres, Deutéronome,* Letouyez et Ané, Paris, 1940.
Pirot, L., Clamer, A., *Genèse,* I, Letouzey et Ané, Paris, 1953.
----------, *Exode,* Letouzey et Ané, Paris, 1956.
Rendtorff, R., *Introduzione all'Antico Testamento,* Claudiana, Torino, 1994[2].
Sescu, P., *Introducere în Sfânta Scriptură*, SB 1, Sapientia, Iași 2001.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina Sfânta Scriptură: Pentateuhul face parte din grupa disciplinelor obligatorii și de specialitate în vederea pregătirii viitorilor candidați la Sfânta Preoție din cadrul programului de studii Teologie Greco-Catolică Pastorală.
- Îi oferă studentului posibilitatea formării și însușirii competențelor specifice privind formarea intelectuală și teologică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen scris sau oral	-	75 %
10.5 Seminar/laborator	Evaluarea activității și a lucrării de seminar	Analiza	15%
			10% din oficiu
10.6 Standard minim de performanță			

- Ținând cont și de normele universitare specifice unui ambient eclezial, cum este cazul Departamentului de Teologie Pastorală, prezența la cursuri și seminarii este obligatorie pentru toți studenții, în conformitate cu art. 9, par. a, b; art. 10, din *Regulamentul privind activitatea profesională a studenților din UBB* (aprobat prin HS nr. 2408 din 10.12.2019).
- Examenul va fi oral și se va desfășura, dacă situația nu se va schimba, pe platformele Microsoft Teams, Zoom sau WhatsApp; pentru pregătirea examenului o atenție deosebită trebuie manifestată față de temele prezente la pct. 8. 1. din Fișa Disciplinei, cu scopul de a putea beneficia de ponderea de 75% din nota finală.
- În ceea ce privește evaluarea activității și a lucrării de seminar, pentru a beneficia de ponderea de 15 % din nota finală, obligă studentul să elaboreze lucrarea și să o prezinte în săptămâna în care este prevăzută tematica respectivă, altfel își pierde valabilitatea și nu va mai fi luată în considerare.

Data completării — Semnătura titularului de curs — Semnătura titularului de seminar

01.10.2020 ....

Data avizării în departament — Semnătura directorului de departament

01.10.2020 ….....